

Sygn. akt VIII GC 45/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Patrycja Baranowska

Protokolant Emilia Marchewka

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2015 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko A. B. (1)

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. na rzecz pozwanego A. B. (2) kwotę 3.617,00 zł (trzech tysięcy sześciuset siedemnastu złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 45/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 kwietnia 2013 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. wniosła o zasądzenie od A. B. (1) kwoty 7.000,00 EURO oraz 87.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu. Wniosła również o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej powódka zamówiła u pozwanego kwasy tłuszczowe, których parametry zostały wyspecyfikowane, przy czym w zamówieniu zaznaczono, że towar jest przeznaczony do karmienia zwierząt.

Wskazano, że pozwany dostarczył powódce kwasy tłuszczowe wraz z fakturą nr (...). Podano, że powódka w dniu 24 września 2010 roku zapłaciła na rzecz pozwanego kwotę 2.000,00 EURO, zaś w dniu 11 października 2010 roku kwotę 5.000,00 EURO. Powódka wskazała, że w międzyczasie okazało się, że powódka otrzymała wyniki badań wskazujące, że dostarczone kwasy tłuszczowe nie nadają się do karmienia zwierząt. Powódka podała, że dokonała zapłaty za dostarczony towar pozostając w przekonaniu, że pozwany przedstawi odmienne wyniki badań i będzie można w oparciu o to ustalić rzeczywiste parametry towaru, bądź wymieni towar na wolny od wad.

Powódka podała, że pismem z dnia 31 stycznia 2011 roku odstąpiła od umowy. Zwróciła się do inspekcji weterynaryjnej o wydanie opinii w przedmiocie dostawy tłuszczu. Powiatowy Lekarz Weterynarii decyzją z dnia 8 kwietnia 2011 roku zakwestionował wykorzystanie kwasów tłuszczowych jako materiału paszowego.

Powódka wskazała, że niniejszym pozwem domaga się zwrotu kwoty 7.000 EURO, którą zapłaciła tytułem ceny oraz kwoty 87.000,00 zł tytułem zwrotu kosztów związanych ze składowaniem kwasów w wynajętej cysternie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki kosztów procesu. Zakwestionował stanowisko powódki odnoszące się do jakości dostarczonego towaru i podniósł zarzut wygaśnięcia uprawnień za wady rzeczy sprzedanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony procesu są przedsiębiorcami. W ramach prowadzonych działalności gospodarczych przedstawiciel powódki J. M., na stałe przebywający w K., w dniu 2 września 2010 roku przesłał do pozwanego zamówienie na towar w postaci 23,16 ton kwasów tłuszczowych według specyfikacji wskazanej w zamówieniu. Wskazano, że towar pochodzi z (...). Ustalono, że zapłata nastąpi w terminie 3-5 dni licząc od dnia dostawy towaru. Zaznaczono, że towar przeznaczony jest do skarmiania zwierząt.

Dowód: zamówienie k. 19, zeznania świadka J. M. k. 327-328,

Towar został dostarczony do siedziby powódki za pośrednictwem firmy przewozowej (...) Przedsiębiorstwo Usługowo- Handlowe (...) w dniu 3 września 2010 roku. Odbiór towaru potwierdziła w imieniu powódki na liście przewozowym B. S.. Towar, po pobraniu prób, został w dniu dostawy przelany do zbiornika znajdującego się na terenie firmy powódki.

Dowód: list przewozowy CMR k. 20, zeznania świadka K. K. k. 316,

Przedmiotowy towar pochodził z (...). Został zamówiony przez pozwanego dla firmy (...). Kontrahent niemiecki przywiózł towar do S., gdzie nastąpiło przemieszczenie towaru do cysterny przewoźnika- firmy (...), której (...) zleciła dalszy transport. Kierowcą był K. K.. Odebrał on towar z S. i pojechał do O. a stamtąd do (...). W (...) nie doszło do rozładunku towaru, gdyż odbiorca nie zaakceptował parametrów towaru. Kierowca wrócił więc do O. i otrzymał polecenie zawiezienia towaru do firmy (...).

Dowód: zeznania świadka K. K. k. 316, zeznania A. B. (1) k. 393,

W dniu dostawy pozwany wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 11.224,00 EURO. Faktura dotyczyła sprzedaży na rzecz pozwanej kwasów tłuszczowych i przewidywała termin zapłaty ceny do dnia 8 września 2010 roku.

Dowód: faktura VAT (...) k. 21,

Niezwłocznie po dostawie pracownik powódki pobrał próbę kwasów tłuszczowych.

Powódka przesłała próbę do swojego kontrahenta (...) Sp. z o.o. celem dokonania analizy chemicznej i ewentualnej sprzedaży kwasów wymienionej spółce. Próbka wpłynęła do (...) Polska N. w dniu 6 września 2010 roku.

Dowód: zeznania świadka M. J. k. 271-272 , zeznania A. S. k. 392, pismo z dnia 3 kwietnia 2014 roku k. 157,

W dniu 8 września 2010 roku powódka otrzymała od (...) Sp. z o.o. pismo wraz z raportem z laboratorium. W piśmie wskazano, że badający nie kupi od powódki oferowanych kwasów tłuszczowych, gdyż towar ten nie może być zastosowany jako materiał paszowy. Podano, że nieznanne jest pochodzenie tego towaru, a prawdopodobnie jest to mieszanina materiału pochodzącego z różnych źródeł, dodatkowo przechowywano go w niewłaściwych warunkach. Dodatkowo w próbce wyczuwalny jest silny zapach rozpuszczalników organicznych, co wyklucza zastosowanie tego surowca w żywieniu zwierząt.

Dowód: pismo z dnia 8 września 2010 roku k. 24, raport k. 25, zeznania świadka M. J. k. 271-272,

W dniu 24 września 2010 roku tytułem zapłaty należności wynikającej z faktury powódka uiściła na rzecz pozwanego kwotę 5.000,00 EURO, zaś w dniu 7 października 2010 roku- kwotę 2.000,00 EURO.

Dowód: wyciąg z konta k. 22,23,

Powódka dysponuje umową zawartą pomiędzy powódką a R. M., z której wynika, że zawarta została w dniu 1 października 2010 roku na okres od dnia 3 września 2010 roku do czasu możliwości zadysponowania towarem przez powódkę. W umowie wskazano, że w związku z dostawą towaru w postaci kwasu tłuszczowego, którego parametry powódka kwestionuje i nie jest w stanie określić przydatności tego towaru, musi przechowywać go do czasu rozpoznania tej przydatności. Podano, że towar został dostarczony w dniu 3 września 2010 roku przez A. B. (1). Wskazano, że powódka wynajmuje cysternę od R. M., w której będzie przechowywany towar. Koszt wynajmu cysterny ustalono na kwotę 3.000,00 zł + VAT miesięcznie i podano, że zapłata za okres najmu nastąpi po otrzymaniu przez powódkę wynagrodzenia od pozwanego. Umowa została zawarta na okres od dnia 3 września 2010 roku do czasu możliwości zadysponowania towarem przez powódkę.

Dowód: umowa z dnia 1 października 2010 roku k. 32,

W październiku 2010 roku pozwany wstąpił przeciwko powódce z pozwem o zasądzenie kwoty 4.224,00 EURO wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Żądanie obejmowało nieuiszczoną przez powódkę cenę za dostarczony towar.

Dowód: pozew z dnia 14 października 2010 roku k. 109-112,

W dniu 28 października 2010 roku Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego R.- P. złożyła sprzeciw powołując się przede wszystkim na wadliwość dostarczonego towaru. A. B. (1) zakwestionował stanowisko R.- P. podnosząc utratę przez spółkę uprawnień z tytułu rękojmi za wady rzeczy.

Dowód: nakaz zapłaty k. 113, sprzeciw k. 114-117, odpowiedź na sprzeciw k. 118-120, protokół k. 203-206,

Sprawa została przekazana do Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy- Sądu Gospodarczego, który po przeprowadzeniu postępowania dowodowego wydał wyrok uwzględniający powództwo A. B. (1). Wniosek spółki o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem został przez Sąd odrzucony.

Dowód: postanowienie k. 121, protokół k. 122-126, postanowienie k. 127, wyrok k. 164, postanowienie k. 165, 166,

Pismem z dnia 1 grudnia 2010 roku zatytułowanym ponaglenie powódka zwróciła się do pozwanego o przedstawienie świadectwa pochodzenia towaru, świadectwa jakości towaru i dokumentu potwierdzającego, że towar jest przeznaczony do skarmiania zwierząt.

Dowód: pismo z dnia 1 grudnia 2010 roku k. 26,

W dniu 31 stycznia 2011 roku powódka wystosowała do pozwanego pismo wskazując, że odstępuje od umowy sprzedaży kwasów tłuszczowych. Powódka stała na stanowisku, że otrzymała towar, który nie nadaje się do karmienia zwierząt. Podano, że pismem z dnia 9 listopada, a następnie pismem z dnia 1 grudnia 2010 roku powódka zwracała się do dostarczenia dokumentów towaru, lecz nie otrzymała odpowiedzi. Powódka wezwała pozwanego do odebrania towaru i zwrotu kwoty 8.000,00 EURO.

Dowód: pismo z dnia 31 stycznia 2011 roku k. 27,

Na zlecenie powódki Powiatowy Inspektorat Weterynarii w N. prowadził postępowanie w sprawie kwasów tłuszczowych składowanych w cysternie (...).

Pismem z dnia 16 marca 2011 roku Powiatowy Inspektorat Weterynarii w N. zwrócił się do Powiatowego Lekarza Weterynarii w K. o podanie informacji, czy firma przewożąca kawy tłuszczowe posiada zezwolenie na obrót kwasami tłuszczowymi pochodzenia roślinnego oraz, czy ciągnik z naczepą cysterną został dopuszczony do przewozu tłuszczu roślinnych jako materiałów paszowych.

Dowód: pismo z dnia 16 marca 2011 roku k. 146,

W dniu 16 marca 2011 roku Powiatowy Inspektorat Weterynarii w N. zlecił Instytutowi (...) w W. określenie składu kwasów tłuszczowych w próbce pobranej w dniu 15 marca 2011 roku w przedsiębiorstwie powódki. Przeprowadzona przez Instytut analiza potwierdziła tożsamość produktu z badanym we wrześniu 2010 roku.

Dowód: zlecenie z dnia 16 marca 2011 roku k. 151, protokół k. 152, sprawozdanie z badań k. 153- 154,

W dniu 17 marca 2011 roku Powiatowy Inspektorat Weterynarii w K. ustalił, że naczepa cysterna przewożąca kwasy posiada zezwolenie na przewóz środków spożywczych. Ustalono, że z dokumentacji przedstawionej przez (...) wynika, że firma ta przejęła zlecenie na przewóz kwasów tłuszczowych od firmy (...) Sp. z o.o. w G.. Kwasy zostały odebrane od firmy (...) mającej siedzibę w B. i miały być dostarczane do O. w (...). Po dotarciu na miejsce okazało się, że odbiorca nie przyjmie towaru i zleceniodawca (...) zmienił miejsce dostarczenia kwasów na (...).

Dowód: korespondencja k. 147, pismo z dnia 22 marca 2011 roku k. 148,

W dniu 30 marca 2011 roku Powiatowy Inspektorat Weterynarii w N. zwrócił się do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Z. o udzielenie informacji odnośnie prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą (...). Ul. (...) (...)-(...) B..

W odpowiedzi uzyskano informację, że podany adres jest siedzibą innej firmy, zaś (...) korzysta z placu i wagi należących do firmy, która ma siedzibę pod wskazanym adresem.

Dowód: pismo z dnia 30 marca 2011 roku k. 149, pismo z dnia 5 kwietnia 2011 roku k. 150,

W dniu 8 kwietnia 2011 roku Powiatowy Lekarz Weterynarii w N. decyzją nr (...) postanowił zakazać wykorzystania kwasów tłuszczowych składowanych w autocysternie nr rej. (...) w ilości 20,5 tony, a stanowiących własność powódki jako materiału paszowego i przeznaczyć badane kwasy tłuszczowe na cele techniczne.

Uzasadniając swoją decyzję powołał się na wyniki badań urzędowych próbek kwasów tłuszczowych pobranych z każdej komory autocysterny (...) i badania wykonane w dniu 7 września 2010 roku przez laboratorium (...) Sp. z o.o..

Cysterna została zaplombowana.

Dowód: decyzja z dnia 8 kwietnia 2011 roku k. 28-29, k. 141, notatka służbowa k. 155,

Pismem z dnia 24 kwietnia 2012 roku pełnomocnik powódki wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 57.000,00 zł oraz 7.000,00 EURO. Wskazał, iż powódka kilkakrotnie wzywała pozwanego do dostarczenia towaru zgodnie z zamówieniem, względnie do wykazania, że towar spełnia wymogi wskazane w zamówieniu, lecz bezskutecznie. Podał, że powódka wynajęła cysternę, w której przechowuje towar, zaś koszt wynajmu wynosi miesięcznie 3.000,00 zł + VAT.

Dowód: pismo z dnia 24 kwietnia 2012 roku k. 30,

W dniu 11 marca 2013 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 87.000,00 zł tytułem kosztów wynajęcia cysterny i kwoty 7.000,00 EURO tytułem zwrotu ceny.

Dowód: pismo z dnia 11 marca 2013 roku k. 31,

Naczepa cysterna o numerze rejestracyjnym (...) jest własnością D. S..

Dowód: wniosek o rejestrację, dowód rejestracyjny, faktura k. 169-171,

R. M. współpracuje z powódką. Świadczy dla powódki usługi transportowe. Pomiędzy powódką a R. M. doszło do zawarcia umowy najmu cysterny na dłuższy czas.

Dowód: zeznania świadka R. M. k. 249-250,

Powódka dokonała utylizacji kwasów tłuszczowych.

Dowód: zeznania A. S. k. 392,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Na wstępie rozważań należy zauważyć, że stan faktyczny sprawy został ustalony przede wszystkim w oparciu o przedłożone i wnioskowane przez strony dowody z dokumentów w postaci zamówienia, listu przewozowego, faktury VAT, dowodów zapłaty dokonanej przez powódkę tytułem ceny, wyników badań prowadzonych przez laboratorium (...) Sp. z o.o., korespondencji kierowanej przez powódkę do pozwanego, dokumentów związanych ze sporem sądowym z powództwa A. B. (1) o zapłatę ceny, dokumentów dotyczących prowadzonego postępowania przez Powiatowy Inspektorat Weterynarii w N. i przedłożonych przez Wydział Komunikacji w Ł.. Uzupełniający charakter miało przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków i stron. Treść dokumentów prywatnych nie była kwestionowana przez żadną ze stron, to zaś pozwala uznać nie tylko to, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach (art. 245 k.p.c.)

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt zawarcia przez strony procesu umowy sprzedaży, której przedmiot został dokładnie sprecyzowany w zamówieniu z dnia 2 września 2010 roku.

Strona powodowa domagała się zwrotu części ceny, którą uiściła na rzecz pozwanego oraz odszkodowania. Zdaniem powódki, w związku z dostarczeniem wadliwego towaru przez pozwanego, poniosła ona szkodę w wysokości kosztów związanych z wynajęciem cysterny od podmiotu trzeciego celem przechowywania wadliwego towaru.

Pozwany przyznał fakt zawarcia pomiędzy stronami umowy, jednakże zdaniem pozwanego wykonał on umowę w sposób prawidłowy, gdyż dostarczył towar zgodnie z zamówieniem. Nieuzasadnione w ocenie pozwanego było odstąpienie powódki od umowy, gdyż towar był dobrej jakości, poza tym nastąpiła utrata przez powódkę uprawnień z rękojmi za wady rzeczy sprzedanej.

Podstawę prawną żądania zapłaty kwoty 7.000,00 EURO stanowił art. 560 § 1 k.c. W tym miejscu zauważyć trzeba, że powołane uregulowanie, jak również inne przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące rękojmi za wady rzeczy sprzedanej zostały zmienione ustawą z dnia 30 maja 2014 r. (Dz. U. 2014 r., poz. 827). Powołane zmiany weszły w życie 25 grudnia 2014 roku, a zatem obowiązywały w dacie orzekania przez Sąd w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 51 ww. ustawy do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Okoliczność, że umowa łącząca strony została zawarta w dniu 2 września 2010 roku determinuje odniesienie się do przepisów obowiązujących w tej dacie. Wówczas zaś stosownie do brzmienia art. 560 § 1 k.c. jeżeli rzecz sprzedana ma wady, kupujący może od umowy odstąpić albo żądać obniżenia ceny. Jednakże kupujący nie może od umowy odstąpić, jeżeli sprzedawca niezwłocznie wymieni rzecz wadliwą na rzecz wolną od wad albo niezwłocznie wady usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona przez sprzedawcę lub naprawiana, chyba że wady są nieistotne.

Przechodząc do merytorycznej oceny zasadności powództwa w pierwszej kolejności ustalenia wymagała okoliczność związana z istnieniem podstaw do odstąpienia od umowy sprzedaży przez powódkę, ze skutecznością odstąpienia od umowy pismem z dnia 31 stycznia 2011 roku. W tym zakresie Sąd zobowiązany był ocenić, czy powódka wykazała te okoliczności, na które wskazywała w oświadczeniu o odstąpieniu od umowy, a mianowicie czy dostarczone kwasy nie

spełniały wymogów określonych w zamówieniu. Ponadto przesądzenia wymagała kwestia czy, jak to podnosiła strona pozwana, wygasły uprawnienia powódki z tytułu rękojmi.

Sąd uznał w pierwszej kolejności, że uprawnienia powódki z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasły, co skutkowało musiało oddaleniem powództwa już na tej podstawie.

Zgodnie z treścią art. 563 §1 zd. 1 k.c. kupujący traci uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy, jeżeli nie zawiadomi sprzedawcy o wadzie w ciągu miesiąca od jej wykrycia, a w wypadku, gdy zbadanie rzeczy jest w danych stosunkach przyjęte, jeżeli nie zawiadomi sprzedawcy o wadzie w ciągu miesiąca pod upływie czasu, w którym przy zachowaniu należytej staranności mógł ją wykryć. § 2 powołanego artykułu stanowi natomiast, że przy sprzedaży między osobami prowadzącymi działalność gospodarczą utrata uprawnień z tytułu rękojmi następuje, jeżeli kupujący nie zbadał rzeczy w czasie i w sposób przyjęty przy rzeczach tego rodzaju i nie zawiadomił niezwłocznie sprzedawcy o dostrzeżonej wadzie, a w wypadku, gdy wada wyszła na jaw dopiero później- jeżeli nie zawiadomił sprzedawcy niezwłocznie po jej wykryciu.

Ja wynika z materiału dowodowego, w tym z niekwestionowanego przez żadną ze stron listu przewozowego CMR kwasy tłuszczowe zostały dostarczone stronie powodowej za pośrednictwem firmy przewozowej w dniu 3 września 2010 roku. Z zeznań świadka K. K. – kierowcy- wynika, że w siedzibie powódki dokonano poboru próbek i towar został wypompowany do zbiornika. Przesłuchany w charakterze strony przedstawiciel powódki A. S. zeznał, że po pobraniu próbki wyczuł chemikalia, dlatego przesłał próbkę do laboratorium specjalistycznego (...). Nadto A. S. wskazywał, że wraz z towarem kierowca nie przekazał wymaganej dokumentacji potwierdzającej jej zdatność do karmienia zwierząt. Przyjmując za prawdziwą wersję powódki, potwierdzoną przez świadka K. I., że próba, która była badana przez laboratorium (...) została pobrana z towaru dostarczonego przez pozwanego wskazać należy, że powódka dysponowała wynikami przeprowadzonych badań w okresie nie przekraczającym tygodnia od dostawy towaru (pismo (...) Sp. z o.o. z dnia 8 września 2010 roku). Okoliczność, związana z brakiem dokumentów potwierdzających jakość towaru znana zaś była powódce w momencie dostawy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało jednak, że powódka dochowała należytej staranności w notyfikacji wady, tj. w poinformowaniu pozwanego o stwierdzonej wadzie towaru niezwłocznie po uzyskaniu wyników badań z laboratorium (...). Strona powodowa nie wykazała również, że niezwłocznie po odbiorze towaru informowała pozwanego o braku dokumentów potwierdzających jakość towaru. Z pism kierowanych przez powódkę do pozwanego wynika, że dopiero w dniu 9 listopada 2010 roku powódka zwróciła się do pozwanego o nadesłanie świadectwa pochodzenia towaru, jakości towaru i dokumentu potwierdzającego przeznaczenie towaru. Pozwany stał natomiast konsekwentnie na stanowisku, że dokumenty kierowca otrzymał od producenta towaru mającego siedzibą w Niemczech i przekazał je powódce.

Zachowanie powódki po dostarczeniu towaru wskazuje, że przyjęła ona towar bez zastrzeżeń, nie zgłaszała uwag, co do jakości towaru i braku dokumentów, co więcej w dniach 24 września oraz 7 października 2010 roku dokonała zapłaty części ceny. Aktywność powódki w zakresie kwestionowania jakości towaru ujawniła się dopiero po wytoczeniu przez pozwanego powództwa o zapłatę reszty ceny.

Trudno uznać za racjonalne wytłumaczenie powódki, że jej postępowanie polegające na przyjęciu towaru spowodowane było chęcią kontynuowania współpracy z pozwanym. Zakwestionowanie jakości dostarczonego towaru nie oznaczało przecież utraty kontrahenta. Trudno uznać za wiarygodną wersję prezentowaną przez powódkę, że powódka zamierzała pomóc pozwanemu w dalszej odsprzedaży towaru a następnie strony miały się rozliczyć. Okoliczność, że współpracujący z powódką M. J.- ówczesny prezes spółki (...) podejmował działania, których celem było znalezienie nabywcy wadliwego towaru również nie została w należyty sposób wykazana.

Strona pozwana zaprzeczyła wersji prezentowanej przez powódkę. Nie potwierdziła również, że spotkanie, które miało miejsce pomiędzy stronami po dostarczeniu kwasów dotyczyło jakości towaru.

Reasumując uznać należało, że uprawnienia z rękojmi za wady rzecz sprzedanej wygasły z uwagi na niepoinformowanie pozwanego o wadzie towaru niezwłocznie po jej wykryciu.

Nadto zgodnie z art. 568 § 1 k.c., w brzmieniu przed zmianą dokonaną ustawą z dnia 30 maja 2014 r., uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasają po upływie roku, a gdy chodzi o wady budynku - po upływie lat trzech, licząc od dnia, kiedy rzecz została kupującemu wydana. Podkreślić należy, że termin określony w art. 568 § 1 k.c. jest terminem zawitym do dochodzenia roszczeń na drodze sądowej. Po jego upływie roszczenia wygasają i nie mogą być skutecznie dochodzone przed sądem. Powódka zaś zamierzała skorzystać z uprawnień wynikających z rękojmi za wady składając w dniu 31 stycznia 2011 roku oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Niemniej jednak pozew w niniejszej sprawie wniesiony został w dniu 9 kwietnia 2013 roku. Z przedłożonego przez powódkę listu przewozowego wynika, że towar został wydany powódce w dniu 3 września 2010 roku. Powództwo zostało wytoczone zatem po upływie roku od wydania kwasów, co stanowi podstawę do uznania że roszczenie powódki o zwrot uiszczonej ceny wygasło.

Konsekwencją powyższych ustaleń jest uznanie, że nie istniały podstawy do odstąpienia od umowy na podstawie art. 560 § 1 k.c. Tym samym nie istnieją podstawy do żądania zwrotu ceny i powrotu do takiego stanu jakby umowa nigdy nie była zawarta. Skoro zaś odstąpienie Sąd uznał za pozbawione podstaw, nie ziściły się również przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego z art. 566 §1 k.c.. Zgodnie bowiem z treścią tego przepisu jeżeli z powodu wady rzeczy sprzedanej kupujący odstępuje od umowy albo żąda obniżenia ceny, może on żądać naprawienia szkody poniesionej wskutek istnienia wady, chyba że szkoda jest następstwem okoliczności, za które sprzedawca nie ponosi odpowiedzialności. W tym ostatnim przypadku kupujący może żądać tylko naprawienia szkody, którą poniósł przez to że zawarł umowę, nie wiedząc o istnieniu wady; w szczególności może żądać zwrotu kosztów zawarcia umowy, kosztów odebrania, przewozu, przechowania i ubezpieczenia rzeczy oraz zwrotu dokonanych nakładów w tym zakresie, w jakim nie odniósł korzyści z tych nakładów.

W orzecznictwie ugruntowany został pogląd, że art. 566 § 1 k.c. jest w istocie przepisem kolizyjnym, dopuszczającym w razie odstąpienia od umowy lub żądania obniżenia ceny z tytułu rękojmi za wady fizyczne odpowiedzialność odszkodowawczą na zasadach ogólnych, przewidzianych w art. 471 k.c. (por. wyrok SN, 07.07.2000, III CKN 889/98). Z art. 566 § 1 k.c. wynika, że utrata uprawnień z rękojmi na skutek upływu terminów przewidzianych w art. 563 k.c. oraz 568 k.c. nie powoduje utraty roszczeń odszkodowawczych na ogólnych zasadach odpowiedzialności dłużnika za nienależyte wykonanie zobowiązania. Konieczne jest jednak w takiej sytuacji wykazanie ogólnych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 471 k.c.. Jeżeli jednak kupujący żąda naprawienia szkody korzystając jednocześnie z uprawnień z rękojmi, to może dochodzić szerszego zakresu odpowiedzialności (w przypadku rękojmi nawet wykazanie, że szkoda jest następstwem okoliczności, za które sprzedawca nie odpowiada, nie wyłącza jego odpowiedzialności w granicach ujemnego interesu umownego). Pod pojęciem „ujemny interes umowny” rozumie się uszczerbek wynikający z wdania się w umowę, która nie doszła do skutku (art. 130 § 3, 387 § 2, 39, 72 § 2, 390 § 1 k.c.), a także zalicza się do tego pojęcia odpowiedzialność z tytułu rękojmi uregulowaną w art. 566 § 1 k.c.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy powódka, o ile skutecznie skorzystałaby z uprawnień z rękojmi (skutecznie odstąpiłby od umowy), mogłaby dochodzić naprawienia szkody w granicach „ujemnego interesu umownego”, tj. zgodnie z art. 566 § 1 k.c. mogłaby żądać naprawienia szkody, którą poniosła przez to, że zawarła umowę, nie wiedząc o istnieniu wady; w szczególności mógłby żądać zwrotu kosztów zawarcia umowy, kosztów odebrania, przewozu, przechowania i ubezpieczenia rzeczy (por. art. 566 § 1 zdanie 2 k.c.). Skoro powódka nie dochowała aktów staranności, od których zależy możliwość dochodzenia roszczeń z rękojmi, może żądać jedynie naprawienia szkody zgodnie z art. 471 k.c., który to przepis nie przewiduje naprawienia szkody w granicach „ujemnego interesu umownego”, nie wymaga jednak zachowania aktów staranności, a jedynie wykazania powstania szkody i jej rozmiaru oraz związku przyczynowego między wadą rzeczy i powstaniem szkody. Strona powodowa nie podjęła inicjatywy w celu wykazania wymienionych przesłanek odpowiedzialności z art. 471 k.c..

Niezależnie od tego Sąd powziął wątpliwość, co do okoliczności zawarcia pomiędzy powódką a R. M. umowy najmu cysterny. Znamienne jest bowiem, że z materiału dowodowego sprawy wynika, że cysterna o nr rej. (...), w której według powódki przechowywane były kwasy tłuszczowe kupione od pozwanego nie stanowiła własności R. M. a

własność (...) Sp. z o.o. i następnie żony prezesa zarządu powódki D. S.. Świadczą o tym dokumenty nadesłane przez Wydział Komunikacji w Ł.: kserokopia dowodu rejestracyjnego i faktura VAT. Wprawdzie na rozprawie A. S. wskazywał, że cysterna została następnie sprzedana R. M., ale w toku niniejszego procesu tej okoliczności powódka ostatecznie nie wykazała. Nadto zeznania świadka R. M. nie potwierdziły, że w cysternie były przechowywane kwasy tłuszczowe pochodzące od pozwanego. Wiedza świadka na temat umowy z powódką była bardzo ogólna. Świadek potwierdził jedynie, że wynajmował powódce cysternę na dłuższy czas. Treść umowy najmu jednak bardzo szczegółowo opisuje przyczyny jej zawarcia, co nie jest typowe dlatego rodzaju umów. Poza tym wynajmujący nie zagwarantował sobie zapłaty od najemcy czynszu, gdyż strony w umowie uzależniły zapłatę od otrzymania odszkodowania od pozwanego. Okoliczności te podważają w ocenie Sądu wiarygodność zawartej umowy.

Sąd pominął wniosek powódki zawarty w pozwie o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność jakości kupionego przez powódkę towaru. Otóż przede wszystkim wskazać należy, że dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w sytuacji, gdy przedmiot opinii został zutylizowany, prowadziłoby jedynie do zbędnego przedłużenia niniejszego postępowania. Poza tym uznanie, że nastąpiła utrata uprawnień z tytułu rękojmi z wady rzeczy, czyniło zbędnym prowadzenie postępowania dowodowego w celu ustalenia, czy towar posiadał wady, na które obecnie powołuje się powódka.

Zeznania R. J. nie wniosły nic do sprawy. Świadek był pracownikiem firmy (...) na stanowisku dyspozytora transporotowego. Nie posiadał żadnej wiedzy na temat przewożonych kwasów tłuszczowych będących przedmiotem sporu.

Mając na uwadze powyższe powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania stanowił art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Powództwo zostało oddalone w całości, stąd mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, należało kosztami niniejszego postępowania obciążyć w całości powódkę. Na zasądzoną na rzecz pozwanego kwotę 3.617,00 zł składa się 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 3.600,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego ustalonego na podstawie §6 pkt 6 w zw. z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013, poz.461).

Sygn. akt VIII GC 45/14 S., (...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)